

A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése

Ungár Ágnes tanító, intézményvezető

Asbóthné Kriston Viktória gyógypedagógus

Meixner Iskola szakmai nap 2018. november 21.

Meixner módszer, Meixner Iskola

- A beszédfejlesztés szerepe a módszertanban
- Eltérő beszédfejlődésük miatt integrált gyermekek
- Eltérő beszédfejlődés, változatlan ismeretanyag és tanítási eljárások

Az eltérő beszédfejlődésről

- A beszédértés (elmaradások, nyelvi zavar, szociokulturális hátrányok)
- Artikulációs problémák (logopédus-tanító-közösség)
- Szókincsbeli elmaradások
- Verbális emlékezet
- Mondatalkotás, szövegalkotás
- Írásbeli szövegek alkotása

Megközelítések a fejlesztésben

- Célkitűzések különböző képességű gyermekeknél
- A szaktudás és a kompetencia kérdése
- Fókuszálás a nyelvre
- Apró lépések, az idő szerepe
- A beszédminta szerepe
- Feladatok (gyógypedagógus, tanító)

A gyógypedagógus szerepe a beszédfejlesztésben

- Bemeneti mérések (diagnózissal és anélkül)
- Követő kontrollvizsgálatok (olvasás, szókincs, írás)
- Fejlesztés megszervezése és lebonyolítása
- Differenciált tananyag összeállítása, egyéni haladási tempó biztosítása

A tanító és a szaktanár szerepe

- A beszédfejlesztés beépítése a mindennapi gyakorlatba
 - Minden óra tervezésekor kiemelt szerep
 - Differenciált feladatadás – együttműködve a gyógypedagógusokkal
 - Tantárgyi tartalmak elsajátításához nyelvi fejlesztő feladat-struktúrák

Olvasástól a fogalmazásig

- Olvasástanulás – nyelvi fejlesztés párhuzamossága
 - Az olvasási készség elsajátítása lehetőséget ad
 - Szókincsfejlesztésre
 - Grammatikai készség fejlesztésére
(beszédfejlesztés=szóbeli, később írásbeli kifejezőkészség fejlesztése)
 - Az írásbeli kifejezőkészség feltétele az eszközszintű írás

Olvasástól a fogalmazásig

- Példák a szintekre
 - Szavak gyűjtése az olvasmányokból
 - Szavak válogatása
 - Jelentés alapján szavak gyűjtése
 - Szókapcsolatok összeállítása megadott szavakból
 - Szókapcsolatok önálló megtalálása/alkotása a szöveg alapján
 - Mondatszint
 - Analóg összetett mondatok szintézise
 - Összetett mondatok önálló befejezése
 - Kérdő mondatok megfogalmazása
 - Időrendiség felállítása
 - Kép és történet egyeztetése – időrendiség felállítása
 - Képhez történet – történethez kép

Konkrét példák a szakmai napon

- 1. osztály: Intenzív beszédfejlesztés analóg mondatok alkotásával
 - Toldalékok szerepe
 - Differenciált szintek:
 - Szótag
 - Szó
 - Mondat
- 2. osztály: Szókincsfejlesztés, mondataalkotás, időbeliség
 - Mondatbővítés
 - Kulcsszavak
 - Szókincsfejlesztő játék (Lottó)

Konkrét példák a szakmai napon

- 3. osztály: Történet alkotása képek alapján
 - Szókincsfejlesztés – szinonimák segítségével
 - Mondatalkotás – önállóan
 - Képtörténet differenciált feldolgozása képességek alapján
 - Önálló befejezés
 - Önálló befejezés megadott mondat/kép
 - Önálló mondat/kép
 - Megadott mondat/kép
 - Címadás, kezdés, befejezés megfogalmazása
 - Címadás – befejezés megfogalmazása

Konkrét példák a szakmai napon

- 4. osztály, nyelvtan: Nyelvi tudatosság fejlesztése
 - Szavak jelentése , szóalkotás
 - Szókapcsolatok alkotása (jelzős szerkezet)
 - Mondatkiegészítés, mondatalkotás
 - Mennyiségi, minőségi differenciálás az órán – feladat: ahol tart, azt fejleszteni
 - Párhuzamos fejlesztő óra: **azonos feladattípusok** egyszerűbb szóanyaggal, személyre szabottabb feladatokkal
- 4. osztály, fogalmazás: Történetalkotás, elbeszélés tagolása
 - Szókapcsolat szintézis – kiegészítéssel
 - Időbeliség felállítása
 - Mondataalkotás
 - Történet tagolása
 - Kulcsszavak helyett: szókapcsolatok – vázlat (Isd: második osztály!)
 - Párhuzamos fejlesztő óra:
 - Időbeliség, ok-okozati összefüggés – képpel támogatva,
 - mondat szintézis

Konkrét példák a szakmai napon

- 5. osztály (nyelvtan): Mássalhangzó törvények „űrügén”
 - Ismeretek rendezése – gondolkodási és nyelvi struktúra összehangolása
 - Beszédfluencia – indoklás
 - Időrendiség, mondataalkotás
 - Mondatszintézis ismeretanyagra építve – tantárgyi koncentrációval
- Párhuzamos bontott óra: azonos tematika
 - Hallásfejlesztése
 - Mondatszintézis – az ismeretanyag elmélyítése (nyelvi fejlesztő feladatstruktúra a tantárgypedagógiában)
 - Állandósult szókapcsolat szintézis és jelentéspárosítás
 - Intenzív szókincsfejlesztés

Köszönjük a figyelmet!